

HODNOTENIE KULTÚRNO-SPOLOČENSKÉHO POTENCIÁLU VYBRANÝCH OBCÍ MICHALOVSKÉHO OKRESU

Monika IVANOVÁ

Abstract: The contribution presents the point system of evaluation of cultural, social and sports activities in the villages of Vinné, Kaluža, Klokočov, Kusín and Jovsa. The author deals not only with own evaluation but suggests also a lot of financially undermanding activities.

Key words: cultural - social potential, evaluation, anthropogenic prerequisites

ÚVOD

Antropogénne predpoklady pôsobia ako hlavný impulz rozvoja návštevnosti miest, ktoré Otrubová (1996) člení na kultúrno-historické pamiatky a organizované podujatia.

Cieľom príspevku bolo vytvoriť vlastnú metodiku hodnotenia organizovaných podujatí, zistiť príslušné hodnoty potenciálov, prípadné rezervy a poukázať na ďalšie smery rozvoja. Predmetom hodnotenia boli kultúrne, spoločenské, športové i zábavné podujatia v obciach Vinné, Kaluža, Klokočov, Kusín a Jovsa.

METODIKA PRÁCE

Metodika práce bola koncipovaná tak, aby odrážala špecifické predpoklady vidieckych sídel v danom regióne. Organizované podujatia boli rozdelené podľa nižšie uvedenej osnovy do kategórií a podkategórií, ku ktorým bola priradená bodová hodnota určujúca poradie významnosti danej podkategórie. Výslednú hodnotu potenciálu sme ráтали ako sumár bodového ohodnotenia príslušných podkategórií.

A) kultúrne aktivity

a) organizácia kultúrnych podujatí v kultúrnom dome

1. obec nemá kultúrny dom	0 bodov
2. obec má kultúrny dom, ale na kultúrne účely ho nevyužíva	1 bod
3. obec má kultúrny dom a využíva ho na kultúrne účely	2 body

b) folklórne slávnosti

1. súbor sa zúčastňuje len miestnych vystúpení (v obci)	1 bod
2. súbor sa zúčastňuje folklórnych slávností v rámci štátu	2 body
3. súbor sa zúčastňuje na medzinárodných folklórnych slávnostiach	3 body

c) spevácke zbory

1. spevácky zbor sa zúčastňuje len miestnych vystúpení (v obci)	1 bod
2. spevácky zbor sa zúčastňuje vystúpení v rámci štátu	2 body
3. spevácky zbor sa zúčastňuje i medzinárodných prehliadok speváckych zborov	3 body

RNDr. Monika Ivanová

Katedra geografie a regionálneho rozvoja PU, Ul. 17. novembra 1, 081 16 Prešov

e-mail: v8skrabu@unipo.sk

d) pôsobiaci umelci

1. v obci pôsobil významný umelec	1 bod
2. v obci pôsobí významný umelec:	
a) fotograf	
b) maliar	
c) básnik	
d) iné (doplniť)	
1. miestneho významu	2 body
2. regionálneho významu	3 body
3. celoštátneho významu	4 body
4. umelec známy i v zahraničí	5 bodov

dopíšte správnu odpoveď v tvare uvedenom v zátvorke (napr. a3).....

B) spoločenské aktivity:

1. organizácia súťaží dobrovoľných hasičských zborov	1 bod
2. organizácia rybárskych súťaží	1 bod
3. organizácia poľovníckych súťaží	1 bod
4. organizácia chovateľských súťaží	1 bod
5. organizácia vinných slávností a súťaží	1 bod
6. organizácia stretnutí rodákov obce	1 bod
7. iné (doplniť)	1 bod

významné ocenenia:	1. ocenenie celoštátneho významu	+1 bod
	2. ocenenie medzinárodného významu	+2 body

C) športové aktivity:**Futbal:**

Vybavenosť športových zariadení:

a) ihrisko bez tribúny	1 bod
b) ihrisko s tribúnou	2 body
a) ihrisko bez šatní a sociálneho zariadenia	0 bodov
b) ihrisko bez šatní s nemurovaným sociálnym zariadením	1 bod
c) ihrisko s nemurovanými šatňami a nemurovaným sociálnym zariadením resp. ihrisko bez šatní s murovaným sociálnym zariadením	2 body
d) ihrisko s murovanými šatňami a sociálnym zariadením	3 body

Realizácia iných športových aktivít v obci:

- a) tenis
- b) basketbal
- c) volejbal
- d) minigolf
- e) stolný tenis
- f) iné (doplniť)

1. obec má vybudovaný areál na vykonávanie daného športu ale do medziobecných súťaží sa nezapája	1 bod
2. obec má vybudovaný areál na vykonávanie daného športu a zapája sa do medziobecných súťaží	2 body
3. obec má vybudovaný areál na vykonávanie daného športu a zapája sa do medziobecných i kvalitatívne vyšších súťaží	3 body

Doplňkové aktivity:

a) v areáli obce sa nachádza cyklotrasa/cyklotrasy
príp. chodníky pre cyklistov	1 bod
b) obec organizuje cyklistické súťaže	1 bod
c) obec organizuje bežecké súťaže	1 bod
d) iné (uveďte)	1 bod

HODNOTENIE POTENCIÁLU

Z výsledkov terénneho výskumu vyplýva, že uvedené obce majú priaznivé predpoklady pre rozvoj letnej rekreácie pri vode, ale o organizáciu podujatí kultúrneho, spoločenského a športového zamerania neprejavili doposiaľ veľký záujem. Výnimku tvorí obec Vinné.

Najväčší ohlas zaznamenalo podujatie dni vína, na ktorých sa každoročne stretávajú vinári zo Slovenska i zahraničia. Priamo v obci pôsobia tri väčšie vinárske firmy, ktoré sa môžu prezentovať viacerými pozoruhodnými výsledkami.

Aktívnu účasť vyvíja i miestny folklórny súbor, ktorý každoročne organizuje množstvo vystúpení pri príležitosti predvolebných mítingov, stretnutí predstaviteľov obce, vystúpení pre dôchodcov a invalidných občanov.

Pri farskom kostole sv. Anny pôsobí cirkevný zbor. Zúčastňuje sa na prehliadkach cirkevných speváckych zborov a na vianočných koncertov. Súbor vystúpil i v zahraničí.

V obci pôsobí umelecký fotograf Mikuláš Jasečko. Vystavuje fotografie nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí. Jeho práce poznajú naši v maďarskej Békéscabe, poľskom Jasle, v Toronte a Hamiltone.

Zo športovísk je tu futbalové ihrisko a iné športové areály. Priamo za obecným úradom sa nachádza upravený tenisový kurt, sú tu i priestory pre bowlingové ihrisko a kolkáreň. V blízkosti Zemplínskej šíravy má obec vybudovaný rozsiahly športový areál slúžiaci rekreatantom počas letnej turistickej sezóny. Sú tu ihriská pre basketbal, volejbal, tenis, stolný tenis, minigolf a požičovňa športových potrieb.

Pomerne priaznivé hodnoty potenciálu vykazuje i obec Jovsa. Pôsobí tu cirkevný spevácky zbor, ktorý sa približne dvakrát ročne zúčastňuje rôznych vystúpení v rámci Slovenska.

V obci pôsobia dvaja maliari (Čornej a Čižmár) miestneho významu.

Zo spoločenských aktivít možno spomenúť organizáciu poľovníckych súťaží.

V obci je tiež futbalové ihrisko s murovanými šatňami a sociálnym zariadením, tenisové, basketbalové, volejbalové a stolnotenisové ihrisko.

Najhoršie predpoklady pre rozvoj cestovného ruchu podľa organizácie kultúrnych, spoločenských a športových podujatí mala obec Kusín, kde sa okrem futbalu neorganizujú žiadne iné podujatia.

Z uvedeného možno vyvodit' niekoľko záverov:

1. obce podceňujú kultúrno-správne predpoklady pre rozvoj cestovného ruchu

2. iba v malej miere sa podieľajú na organizácii podujatí kultúrneho, spoločenského a športového zamerania (v obciach často chýba kultúrny dom, obec nemá spevácky zbor, absentuje folklórny súbor a pod.)
3. organizujú podujatia prevažne lokálneho charakteru, ktoré nepodporujú rozvoj cestovného ruchu

Graf 1

SMERY ROZVOJA

Aj keď väčšina turistov neprichádza do letných rekreačných stredísk kvôli vhodným kultúrno – správnym predpokladom, treba povedať, že práve oni dotvárajú kolorit daného územia a pričleňujú mu tak vyššiu hodnotu. Dôležitú úlohu v ich rozvoji zohrávajú obecné úrady i obyvatelia obce, ktorí chcú prispieť k jej zveľadeniu. Žiaľ, neraz ich úsilie stroskotá na nedostatku finančných prostriedkov.

Väčšina prímorských hotelov však v dnešnej dobe ponúka i celý rad finančne nenáročných ale pre rekreatantov veľmi zaujímavých služieb. Patria k nim rôzne animačné programy, akými sú aerobic, stepaerobic, cvičenia vo vode, súťaže v stavaní hradov a pod. Veľkú odozvu majú i každoročne organizované zjazdy motorkárov v rekreačnom stredisku Hôrka.

Ako vhodný námet pre zviditeľnenie obce ponúkame práve organizáciu rozličným podujatí kultúrneho, spoločenského i športového zamerania. Všetky spomínané obce sa môžu len tešiť, že dostali do vienka tak významné prírodné predpoklady, akými sú voda a priaznivá klíma. Ak ich správne využijeme a pridáme k nim ďalšie, návštevnosť lokalít sa zvýši. Spojením viacerých aktivít (napr. doobeda aerobic, cvičenia vo vode, poobede súťaž v stavaní hradov, preteky na kajakoch a vodných skútroch, večer súťaž v pití piva, posedenie pri živej hudbe, diskotéka a pod.) možno pre rekreatantov vytvoriť celodenný program. Samozrejme, nemožno opomenúť propagácie týchto podujatí.

Príspevok je súčasťou riešenia grantového projektu VEGA č. 1/4028/07: Skúmanie a geo-ekologické hodnotenie zmien využívania kultúrnej krajiny vybraných podhorských regiónov Slovenskej republiky (ved. E. Michaeli).

Literatúra

OTRUBOVÁ, E. 1996. Humánna geografia II. Vysokoškolské učebné texty. Bratislava: UK, 1996.

**THE EVALUATION ON THE CULTURE AND SOCIAL POTENTIAL
OF THE SELECTED COMMUNITIES OF THE MICHALOVCE DISTRICT**

Summary

In the contribution the author deals with the evaluation of anthropogenic prerequisites that Otrubova divides into two groups: 1. cultural and historical prerequisites 2. organized movements. The main aim of the contribution is to focus on the second group of about mentioned anthropogenic prerequisites. The author creates the own methods of evaluation of the cultural, social and sports activities in the villages situated in the northern part of Zemplínska šírava. Having used point system of evaluation it can be concluded that the best conditions for development of organized movements are in the village of Vinne.

Finally the author suggests possible financially undermanning activities which would contribute to the development of the region.

Recenzovali: Prof. RNDr. Eva Michaeli, PhD.
Doc. Ing. arch. Václav Kohlmayer, PhD.